

Sygn. akt I PSK 53/22

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.
o nagrodę jubileuszową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 stycznia 2023 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Sieradzu
z dnia 16 grudnia 2021 r., sygn. akt IV Pa 38/21,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 1.350 (jeden tysiąc
trzysta pięćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 września 2021 r., IV P 53/21, Sądu Rejonowy-Sąd Pracy w Zduńskiej Woli zasądził od pozwanej P. Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. S. kwotę 10.035,75 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 października 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.700,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2021 r., IV Pa 38/21, Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Sieradzu oddalił apelację pozwanej od powyższego

wyroku oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie: 1) postanowienia ust. 3 załącznika nr 9 do ZUZP dla pracowników P. SA z dnia 20 czerwca 2013 r. (ZUZP) w związku z postanowieniami § 14 ust. 1 i 2 ZUZP w związku z art. 9 k.p.; 2) postanowienia § 1 ust. 22 Protokołu Dodatkowego nr 1 do ZUZP; 3) art. 241⁶ k.p.; 4) art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana uzasadniła potrzebą wykładni przepisów, powołując się na niejednorodną wykładnię postanowień ZUZP w zakresie odnoszącym się do zasad ustalania wysokości nagrody jubileuszowej, a w szczególności ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia, o czym mowa w ust. 3 załącznika nr 9 do ZUZP w związku z § 14 ust. 1 i 2 ZUZP, co wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów w analogicznych stanach faktycznych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie przedstawia przesłanek uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z wymienionych okoliczności, a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście,

biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383).

Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter oraz nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, LEX nr 1620487; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu

na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Przedstawione przez stronę skarżącą wątpliwości dotyczące wykładni przepisów prawa wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą uzasadniać przyjęcia skargi, z uwagi na to że zostały już wyczerpująco wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do analogicznych stanów faktycznych.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w judykaturze podkreślano, iż postanowienia zakładowego układu zbiorowego pracy, o którym mowa w art. 77¹ k.p., podlegają sądowej wykładni przy zastosowaniu wszystkich jej reguł, przy czym podstawowe znaczenie ma wykładnia językowa (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 26 stycznia 1999 r., I PKN 439/98, OSNAPiUS 2000 nr 6, poz. 216; 18 października 2022 r., I PSKP 96/21, niepublikowany). Przy wykładni należy uwzględnić wszystkie części zbiorowego układu pracy, bez względu na nadaną im nazwę; ma zatem moc regulowania normatywnego również ta część układu, która została nazwana załącznikiem lub protokołem dodatkowym.

Zgodnie ze stanowiskiem przyjętym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 listopada 2022 r., I PSKP 91/21 (niepublikowany), wyjaśnienia treści postanowień układu zbiorowego pracy przez odwołanie się do zgodnej woli i zamiaru stron, nie są wiążące dla sądu, gdy prowadzą do zmiany jego treści wynikającej z wykładni językowej układu zbiorowego pracy. Wyjaśnienia stron układu zbiorowego pracy dotyczące jego postanowień (art. 241⁶ § 1 k.p. i art. 59 ust. 4 Konstytucji RP) nie mogą powodować zmiany jego literalnej treści, która w aspekcie prawa pracownika do określonej wysokości odprawy emerytalnej byłaby w kolizji z ochroną prawa do tego świadczenia, gwarantowaną w art. 241¹³ § 2 k.p., a więc zależną od wypowiedzenia zmieniającego warunki zatrudnienia.

W wyroku z dnia 18 października 2022 r., I PSKP 6/22 (niepublikowany) Sąd Najwyższy podkreślił, że gdy strony układu zbiorowego dokonują takiego wyjaśnienia jego treści, które w istocie doprowadzić może do zmiany jego postanowień na niekorzyść pracownika, byłoby to tylko pozorne zastosowanie

art. 241⁶ k.p. W takim przypadku nie występuje wynikające z tego unormowania związanie sądu podjętymi przez strony "wyjaśnieniami" jego treści. Sąd Najwyższy podniósł, że oceny korzystności zmiany układu zbiorowego pracy należy dokonać, porównując treść stosunku pracy wynikającą z niego, z warunkami ukształtowanymi po zmianie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I PK 81/06, Legalis). Zdaniem Sądu Najwyższego zmiana ujęta w protokole dodatkowym nr 1 spowodowała znaczne obniżenie nagród jubileuszowych i stanowiła pogorszenie warunków zatrudnienia, których wprowadzenie wymagało wypowiedzenia zmieniającego. Zgodnie z art. 241¹³ § 2 k.p. postanowienia układu mniej korzystne dla pracowników wprowadza się w drodze wypowiedzenia pracownikom dotychczasowych warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżąca nie wykazała potrzeby poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.